

**INTEGRAREA CONȚINUTURILOR ÎNVĂȚĂRII PRIN METODA PROIECTELOR.
PROIECTUL TEMATIC**

**INTEGRATION OF LEARNING CONTENT THROUGH THE METHOD OF
PROJECTS. THE THEMATIC PROJECT**

TARȚA Cristina Victoria,

Liceul Teoretic „Eugen Pora”, Cluj-Napoca, România

ORCID: 0009-0006-7155-9567

cris.tarta@yahoo.com

CZU: 37.025

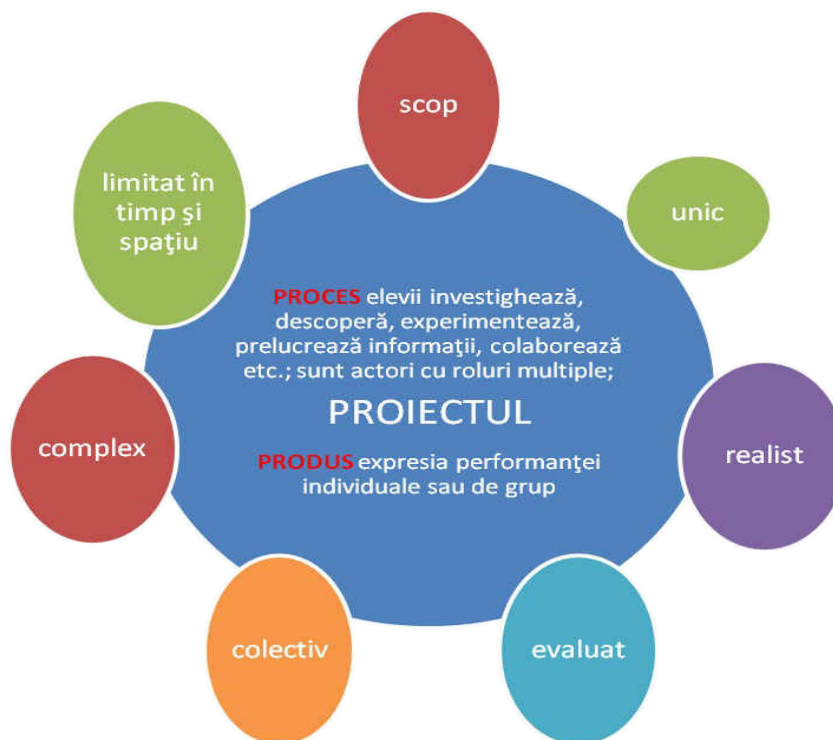
DOI: 10.46727/c.29-30-09-2023.p312-320

Abstract. The project represents a set of activities carried out in a determined period of time, planned, controlled and aimed at progress compared to the initial situation. The word project derives from the Latin word *proicere* = „to throw forward”. Therefore, the project is a process that assumes a starting point from which someone „throws” an idea, a theme, a hypothesis „forward”, towards a certain target. Thus, cognitively, children receive an approach, a unified vision of the world by seeking information from several sources, regarding various aspects according to the project map, they exercise their power of analysis and synthesis.

Keywords: project, community, cooperation, strategy.

1. Istoricul, reperele teoretice și caracteristicile metodei proiectelor

Proiectul reprezintă un set de activități desfășurate într-o perioadă de timp determinată, planificate, controlate și care au drept scop un progres față de situația inițială. Cuvântul *proiect* derivă de la cuvântul latin *proicere* = „a arunca înainte”. Așadar, *proiectul este un proces ce presupune un punct de plecare* din care cineva „aruncă” o idee, o temă, o ipoteză „înainte”, spre o anumită țintă. Trăsături ale proiectului evidențiate în Figura 4.

Figura 1. Trăsături ale proiectului

Eficiența proiectelor a fost subliniată și de Gardner: *În cursul vieții școlare, elevii americani sunt supuși la sute, dacă nu mii de teste. Ei își dezvoltă deprinderi de înalt nivel în „exersarea“ examinăm viața din afara școlii, proiectele (individuale și de grup) sunt modalitatea de lucru cea mai frecventă.* (Gardner, *Teoria inteligențelor multiple*, 1993, p. 114).

Caracteristici ale metodei proiectelor:

- elevii se află în centrul procesului de învățare;
- proiectul are obiective operaționale clare, care sunt în conformitate cu standardele de performanță (obiectivele de referință și competențele specifice);
- proiectele sunt generate de întrebări cheie ale curriculumului;
- proiectele implică metode de evaluare multiple și continue;
- proiectul are conexiuni cu lumea reală;
- elevii își demonstrează cunoștințele și competențele prin produsele și performanțele realizate;
- tehnologia sprijină și îmbunătățește procesul de învățare;
- capacitățile cognitive sunt vizate prin activitățile din cadrul proiectului;
- strategiile de instruire sunt variate și sprijină diverse stiluri de învățare.

Proiectul poate fi utilizat atât ca instrument de evaluare, cât și ca strategie de învățare.

Tabel 1. Proiectul instrument de evaluare, strategie de învățare

PROIECTUL	
<p style="text-align: center;">INSTRUMENT DE EVALUARE</p> <ul style="list-style-type: none"> – se utilizează cu precădere în <i>evaluarea sumativă</i>; – <i>capacități evaluate</i>; – selectarea metodelor de lucru, – măsurarea și compararea rezultatelor; – utilizarea corespunzătoare a bibliografiei, a materialelor și a echipamentelor; – corectitudinea și acuratețea tehnică; – organizarea ideilor și materialelor într-un raport; – calitatea prezentării; – <i>subiectul</i> proiectului-ales de comun acord sau propus de elevi, în sfera de interes a acestora; – <i>proiectul</i> poate fi realizat în grup sau individual, cu finalizarea prezentării în clasă; 	<p style="text-align: center;">STRATEGIE DE ÎNVĂȚARE</p> <ul style="list-style-type: none"> – profesorul este facilitator al învățării, organizează, stimulează și dirijează situațiile de învățare; – pregătește procesul de învățare; – răspunde întrebărilor elevilor pe tot parcursul derulării proiectului; – încurajează elevii să-și autoevalueze munca; – acordă o atenție specială cooperării; – organizării sarcinilor și metodologiilor de lucru în echipă.

Clasificarea proiectelor după sarcina dominantă

Din punctul de vedere al demersului realizat, sunt mai multe tipuri de proiecte:

- proiect de tip constructiv
- proiect de tip problemă
- proiect de tip învățare

Tipuri de obiective ce se pot propune:

– **obiective cognitive:** să identifice, să caracterizeze, să localizeze și să clasifice informațiile de care va avea nevoie la realizarea proiectului;

– **obiective formative:** să colecteze, să prelucreze, să selecteze, să sintetizeze, să expună informații despre subiectul dezbătut de proiect, să elaboreze un demers, să distribuie sarcini, să coopereze, să realizeze la termen sarcinile.

Elaborarea proiectelor

Elaborarea proiectelor implică parcurgerea următorilor pași:

- stabilirea competențelor/obiectivelor operaționale vizate;
- formularea întrebărilor cheie ale curriculumului;
- stabilirea strategiilor de lucru: organizatorice, temporale, materiale;
- realizarea unui plan de evaluare;
- proiectarea etapelor.

1. *Stabilirea competențelor/ obiectivelor vizate* se face în concordanță cu cele opt competențe cheie considerate centrale în procesul educațional conform Comisiei Europene, prin Directoratul General pentru Educație și Cultură, *Basic Skills, entrepreneurship and foreign languages*, in Implementation of „Education & training 2010 – work programme, Progress Report, 2003, p. 48-58)

- Domeniul (1): Comunicarea în limba maternă oficială;
- Domeniul (2): Comunicarea în limbi străine;
- Domeniul (3): Matematică și științe, tehnologii;
- Domeniul (4): TIC (Tehnologia informației și comunicării);
- Domeniul (5): A învăța să înveți;
- Domeniul (6): Competențe interpersonale, interculturale, sociale și civice ;
- Domeniul (7): Educația antreprenorială;
- Domeniul (8): Sensibilizarea/ exprimarea culturală;

Elevii sunt implicați în aplicarea capacităților cognitive de nivel superior, o trecere de la învățarea pasivă la cea activă prin compararea, sinteza, interpretarea și evaluarea, pe măsură ce elevii încep să înțeleagă ceea ce fac și de ce fac.

2. *Formularea întrebărilor-cheie ale curriculumului;*

– întrebări esențiale – conduc la idei importante cu caracter transdisciplinar, antrenează procesele superioare ale gândirii;

– întrebări ale unității – întrebări deschise, sprijină explorarea unui anumit subiect;

– întrebări de conținut – clare, precise, sprijină obiectivele propuse.

3. *Stabilirea strategiilor de lucru: organizatorice, temporale, materiale;*

- Organizatorice:

– schimbarea rolurilor profesorului, elevului, profesorul devine facilitator al învățării, creează un mediu optim de lucru; formulează direcțiile de căutare a informației; precizează din start criteriile de evaluare, în vreme ce elevul colaborează, ia decizii, își construiește propria învățare;

– organizarea clasei, centrarea pe elev, în care colaborarea, conversația și mișcarea sunt absolut necesare;

- –temporale

- – managementul timpului;
- – în funcție de complexitatea proiectului, se stabilesc limite de timp pentru brainstorming, feed-back, timp pentru realizarea de teme acasă, în clasă, orarul activităților, etape, date, termene limită;
- – Materiale.

– profesorul sugerează, oferă surse de informare adaptate nivelului de înțelegere a elevilor, dezvoltând abilitatea elevilor de organizare a informației.

4. Realizarea unui plan de evaluare presupune:

Evaluarea proiectului care oferă informații despre validitatea, completitudine, structură, calitatea materialelor, creativitate.

Instrumente de evaluare utilizate – chestionare, interviuri, observația, joc de rol, jurnalul, metoda Delphi etc.

Proiectarea etapelor presupune:

- informarea – colectarea informațiilor necesare planificării și realizării sarcinilor;
- planificarea – selectarea soluției de abordat în cadrul proiectului, identificarea resurselor necesare;
- decizia – alegerea formei produsului final, a materialelor pe care le vor folosi;
- implementarea – elaborarea proiectului, schițe de proiect, subproiecte, ansamblarea acestora într-un tot unitar;
- susținerea, controlul și evaluarea – verificare, evaluare, diseminare, feedback, analiza proiectului, validare, susținere, argumentare structură, calitatea materialelor, creativitate.

2. Proiectul tematic. Etapele proiectului tematic

Prin metoda proiectului tematic abordăm transdisciplinar o temă cu finalități reale stabilită în raport cu cerințele programelor școlare, cu capacitățile intelectuale implicate, dar și cu interesele și abilitățile practice ale elevilor asigurând o învățare activă subordonată intereselor și experiențelor elevilor .

Proiectul tematic poate parcurge trei etape:

Etapa I. Pregătirea proiectului

- ✓ Alegerea temei
- ✓ Stabilirea scopului
- ✓ Stabilirea obiectivelor

- ✓ Analiza resurselor și a condițiilor de desfășurare
- ✓ Planificarea activităților
- ✓ Strategii didactice - metode și procedee

Etapa a II-a. Realizarea proiectului

- ✓ Cercetarea propriu-zisă
- ✓ Finisarea și redactarea

Etapa a III-a. Valorificarea pedagogică a proiectului

- ✓ Prezentarea

I. Pregătirea proiectului

1. Alegerea temei

Se recomandă alegerea unor teme din universul copiilor, pentru a manifesta interes pentru proiect, și pentru a face posibilă procurarea resurselor materiale. Se ține cont de cunoștințele elevilor și de capacitățile pe care dorim să le dezvoltăm prin proiect.

2. Stabilirea scopului

Scopul proiectului trebuie să fie clar, astfel încât activitățile avute în vedere să îi ajute pe elevi să îndeplinească obiectivele propuse.

3. Stabilirea obiectivelor

Acestea constituie elemente-cheie, în funcție de care se construiesc celelalte capitole ale proiectului; se fixează ținând cont de anumite criterii, făcându-se distincția între obiective și mijloacele de realizare a acestora.

Obiectivele trebuie să îndeplinească următoarele condiții: să fie măsurabile, aplicabile, reale.

Se stabilesc, de asemenea: cadrul conceptual, metodologic, datele generale ale investigației, tipul de informații necesare și un set de întrebări esențiale care vor fixa elementele-cheie ale proiectului: *De ce am ales tema respectivă, ce știm despre aceasta, ce ne propunem să soluționăm, ce am dori să îmbunătățim?*

4. Analiza resurselor și a condițiilor de desfășurare

- resursele umane (elevi, profesori, părinți);
- temporale (durata pe care se va desfășura proiectul);
- materiale (aparatură audio și video, consumabile, multifuncționale);
- condițiile de desfășurare (în cadrul programului școlar, în afara programului).

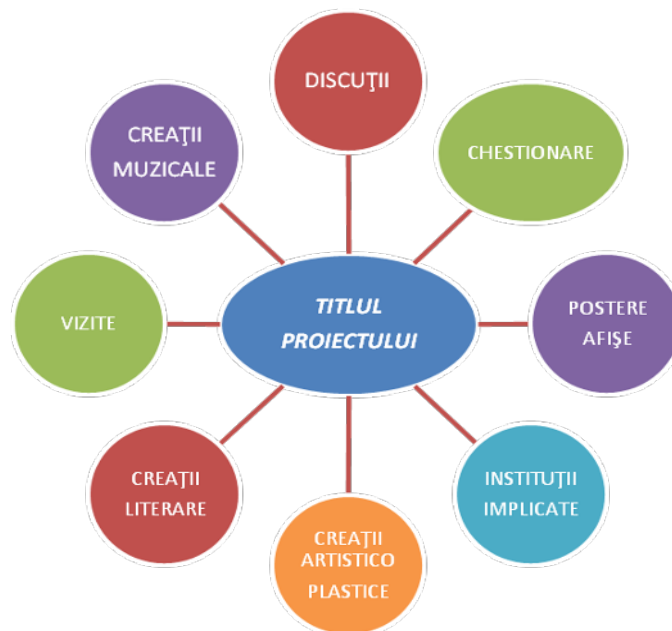
- responsabilitățile în cadrul grupului (elevii sunt îndrumați să-și aleagă sarcinile, în funcție de tipul de inteligență și stilul de învățare dominant);
- sursele de informare: biblioteca din cadrul școlii, cât și cele din localitate, internet, mass-media etc.

5. Planificarea activităților

Se concepe *harta proiectului*, pe baza propunerilor elevilor și adăugând activitățile pe care profesorul le consideră necesare pentru realizarea obiectivelor.

Se precizează elementele de conținut ale proiectului:

- ✓ Pagina de titlu (tema, autorul/ autorii, clasa, școala, perioada de elaborare);
- ✓ Cuprinsul;
- ✓ Argumentul;
- ✓ Dezvoltarea elementelor de conținut (pliante, postere, diagrame, citate, desene, cântece);
- ✓ Concluzii (elemente de referință desprinse din studiul temei);
- ✓ Bibliografia;
- ✓ Anexa (toate materialele importante rezultate).

Figura 2. Elemente componente ale hărții unui proiect

6. Strategii didactice – metode și procedee

Se stabilesc metodele și procedeele care vor ajuta la realizarea proiectului. Toate acestea au rolul de „a-l pune pe elev în situația proiectantului, adică a-l obliga să învețe să elaboreze

modele ideale ale unor anumite obiecte, procedând pas cu pas.” (Ioan Jinga, Ion Negreț-Dobridor, op. cit., p.345).

Metodele utilizate în realizarea unui proiect sunt: rezolvarea de probleme, luarea deciziilor, lucrul cu manualul și cu alte materiale auxiliare, brainstorming-ul, metoda ciorchinelui, conversația, dezbateră, demonstrația, metoda mozaicului etc.

II. Realizarea proiectului

7. Cercetarea propriu-zisă

În acest moment, elevii selectează informațiile necesare, organizează materialul și-l prezintă profesorului spre consultare. Acesta poate semnală erorile de conținut, de organizare a textului sau de acuratețe a limbajului.

8. Finalizarea și redactarea

Elevii realizează forma finală a proiectului, în urma discuțiilor de grup privind unitatea de concepție, grafică și editarea.

III. Valorificarea pedagogică a proiectului

9. Prezentarea

Se prezintă rezultatele obținute: postere, afișe, lucrări practice și plastice, compuneri, albume, calendare etc.

10. Autoevaluarea și evaluarea proiectului

Evaluarea proiectului se va realiza atât **la nivel de produs, cât și la nivel de proces.** Criteriile de evaluare au fost stabilite încă de la început de către profesor și discutate împreună cu elevii. Se evaluează activitatea grupului prin aplicarea unor fișe de autoevaluare și interevaluare. Fiecare membru al grupului evaluează contribuția sa și a colegilor (se verifică astfel capacitatea de a aprecia, a evalua și a autoevalua aportul personal în cadrul grupului).

Evaluarea produsului se face după o grilă care va cuprinde criteriile stabilite anterior, în funcție de tema și de obiectivele urmărite.

Exemplu: conținutul, structura, aspectul estetic.

Se evaluează și modul de prezentare a produsului (prezentarea trebuie să fie clară, logică, coerentă, atractivă și creativă).

În concluzie, abordarea integrată a curriculum-ului, implică metoda proiectului tematic, propune apropierea școlii de viața reală. Se urmăresc astfel formarea unor competențe, atitudini, valori transversale, transferabile, utile pentru dezvoltarea personală și socială a elevului pornind

de la experiența sa de viață și de la cunoștințele însușite. Cel mai important aspect rămâne efectul acestei abordări didactice asupra copiilor.

Astfel, în **plan cognitiv** copiii primesc o abordare, o viziune unitară asupra lumii căutând informații din mai multe surse, referitoare la aspecte variate conform hărții proiectului, ei își exersează puterea de analiză și sinteză.

În **plan social** sunt puși în situația de a colabora între ei, li se dezvoltă spiritul de cooperare, de apartenență la grup, socializează. Implicarea comunității locale în desfășurarea unor proiecte lărgeste sfera de integrare a copilului în social. În educația copiilor se manifestă o unitate de țeluri din partea școlii, a familiei, a comunității locale.

În **plan afectiv** copiii capătă încredere în ei, li se dezvoltă simțul demnității și autoaprecierea, atunci când cele propuse de ei sunt luate în seamă de toată grupa și analizate; se formează conștiința de sine prin raportare la alții; trăiesc sentimentul de solidaritate cu colegii de grupă, dar și pe cel de bucurie și de satisfacție.

BIBLIOGRAFIE

1. BOCOȘ, M. *Instruire interactivă. Repere pentru reflecție și acțiune*, Ediția II-a revăzută. Cluj-Napoca: Presa Universitară Clujeană, 2002.
2. CERGHIT, I. *Metode de învățământ*. București: Didactică și Pedagogică, 1997.
3. CIOLAN, L. *Învățarea integrată*. Iași: Polirom, 2008.
4. CIOLAN, L. *Dincolo de discipline. Ghid pentru învățarea integrată/ cross- curriculară*. București: Centrul Educației, 2003.
5. CREȚU, C. *Curriculum diferențiat și personalizat*. Iași: Polirom, 1998.
6. CREȚU, C. *Teoria curriculumului și conținuturile educației*. Iași: Editura Universității „Al. Ioan Cuza”, 1999.
7. CUCOȘ, C. *Pedagogie*. Iași: Polirom, 1996.
8. CUCOȘ, C. coord. *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*. Iași: Polirom, 2008.
9. GARDNER, H. *Inteligențe multiple*. Bucufrești: Sigma, 2004.
10. GARDNER, H. *Inteligențe multiple, noi orizonturi*. București: Sigma, 2006.
11. JINGA, I. NEGREȚ, I. *Învățarea eficientă*. București: Aldin, 1999.